

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 15CoE/75/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4215205896
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ján Bzdúšek
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2016:4215205896.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v exekučnej veci oprávneného: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, zastúpený advokátskou kanceláriou: Advocate, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava IČO: 36 865 141, proti povinnej: Q. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. XX, X. na X., o vymoženie sumy 400,00 eura s príslušenstvom, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Komárno č. k. 5Er/485/2015-18 zo dňa 31.08.2015, takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie Okresného súdu Komárno č. k. 5Er/485/2015-18 zo dňa 31.08.2015 p o t v r d z u j e .

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa žiadosť súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol.

Svoje rozhodnutie odôvodnil s poukazom na ustanovenie § 41 ods. 2 písm. d), § 44 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (ďalej len Exekučný poriadok), § 35, § 45 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, § 52 a nasl. zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka, § 1, § 2, § 3, § 9 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch.

Súd prvého stupňa mal za preukázané, že záväzkový vzťah medzi oprávneným a povinnou založený na základe predkladanej zmluvy o úvere je záväzkovým vzťahom zo spotrebiteľskej zmluvy, a teda je potrebné ho posudzovať i v kontexte ustanovení o spotrebiteľských zmluvách podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka.

Súd je toho názoru, že v danom prípade nie je možné formuláciu rozhodcovskej zmluvy považovať za platnú rozhodcovskú zmluvu. Takto formulovaná rozhodcovská zmluva spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa tým, že znemožňuje spotrebiteľovi zvoliť si spôsob riešenia prípadného sporu a ponecháva ho výlučne na vôli dodávateľa. Spotrebiteľovi je v danom prípade fakticky odopretá možnosť brániť svoje práva pred všeobecným súdom v prípade, keď oprávneným je podaná žaloba na rozhodcovský súd. Vznik rozhodcovskej zmluvy vyžaduje individuálne rozhodnutie spotrebiteľa o tom, že si vymieňuje rozhodcovské konanie, a to preukázateľne. Z obsahu spisu nevyplýva, že by v rámci kontraktácie došlo k naplneniu zákona, a že by s odbornou starostlivosťou príslušný zamestnanec oprávneného najprv poučil povinnú a nechal jej priestor na rozhodnutie a voľbu. Doložka nebola dojednaná v čase vyššej bdelosti spotrebiteľa, ale na začiatku zmluvného vzťahu. Predtlačené poučenie oprávneného v rozhodcovskej zmluve o dôsledkoch uzavretia rozhodcovskej zmluvy súd nepovažuje za kvalifikované vysvetlenie vážnych dôsledkov rozhodcovského konania. Oprávnený si tak v tomto smere dôkazné bremeno nesplnil. Rozhodcovská zmluva uzavretá so spotrebiteľom, ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo tá ktorá voľba konkrétne znamená. Nakoľko tieto podmienky

neboli splnené a povinná nemala možnosť ovplyvniť ani obsah zmluvy o úvere, ani rozhodcovskej zmluvy, nemožno považovať rozhodcovskú zmluvu za zmluvnú podmienku dojednanú individuálne. Dôsledkom takto uzavretej rozhodcovskej zmluvy je, že spotrebiteľ v skutočnosti ešte pred vznikom akéhokoľvek sporu stráca právo brániť sa voči nárokom veriteľa na riadnom súde v mieste svojho bydliska. Rozhodcovskú zmluvu preto súd vyhodnotil ako nekalú, postihnutú sankciou absolútnej neplatnosti v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka.

Ak v určitej veci nedošlo k uzatvoreniu platnej rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a vydať rozhodcovský rozsudok. Takto vydaný rozsudok nie je vykonateľný a nemôže byť ani exekučným titulom, pretože nie je spôsobilý byť podkladom na nútený výkon rozhodnutia. Pri preskúmaní toho či je preložené rozhodnutie vykonateľným exekučným titulom sa súd zamerl najmä na zistenie či bol predložený rozsudok vydaný orgánom s právomocou na jeho vydanie a či z hľadísk zakotvených v príslušných právnych predpisov ide o rozhodnutie vykonateľné po formálnej a materiálnej stránke. S poukazom na uvedené skutočnosti súd zistil, že rozhodnutie predložené v tomto exekučnom konaní ako exekučný titul nespĺňa náležitosti vykonateľného rozhodnutia, pretože ho vydal orgán, ktorý nemal právomoc vo veci konať a rozhodovať. Vzhľadom na to je možné vychádzať z toho, že ak neexistuje rozhodcovský rozsudok, ktorý je spôsobilý byť exekučným titulom buď z hľadiska formálneho alebo z hľadiska materiálneho, exekúcia je nepripustná, čo je dôvod na zamietnutie žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

Na základe uvedeného preto súd prvého stupňa rozhodol tak, že zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie oprávnený, domáhajúc sa zrušenia napadnutého uznesenia a vrátenia veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Namietal nesprávne právne posúdenie veci súdom prvého stupňa, ako aj namietal, že súd na správne zistený skutkový stav veci nesprávne aplikoval právny predpis. Mal za to, že exekučný súd v prejednávanej veci prekročil rámec svojej preskúmačej činnosti, ktorú mu zveril Exekučný poriadok v spojení so zákonom o rozhodcovskom konaní. Poukázal na to, že ust. § 45 ods. 1, 2 zákona o rozhodcovskom konaní síce upravuje povinnosť exekučných súdov zastaviť exekučné konanie v prípade, ak rozhodcovský rozsudok ukladá povinnosť, ktorá odporuje dobrým mravom, avšak v štádiu rozhodovania o vydaní poverenia na vykonanie exekúcie exekučný súd posudzuje exekučný titul z formálnej a materiálnej stránky. Formálne preskúmanie exekučného titulu sa obmedzuje na dodržanie všetkých formálnych náležitostí exekučného titulu tak ako vyžaduje ust. § 34 zákona o rozhodcovskom konaní, pričom preskúmaním materiálnej stránky zisťuje exekučný súd, či sú splnené hmotnoprávne predpoklady exekučného titulu (dovolenosť, možnosť a súlad s dobrými mravmi). Podľa názoru oprávneného v rámci exekučného konania súd nemôže zaujímať právne stanoviská a úvahy k výroku samotného exekučného titulu (rozhodcovského rozsudku) a musí sa obmedziť len na také dôvody zastavenia exekúcie, ktoré majú povahu skutkovo zjavných dôvodov, t.j. nemôže sa jednať o dôvody právneho posúdenia veci. Svoje záver oprel aj o náleží Ústavného súdu SR sp. zn. 5/2000. Postupom súdu v tejto veci a jeho výkladom ust. § 45 zákona o rozhodcovskom konaní dochádza podľa oprávneného k nahradzovaniu konania o žalobách o zrušenie rozhodcovských rozsudkov exekučným konaním, čo je v rozpore s obsahom a účelom zákona o rozhodcovskom konaní. Záverom dodal, že cieľom právnej úpravy je umožniť spotrebiteľom rozhodnúť sa, kde uplatnia svoje práva.

Sudkyňa súdu prvého stupňa sa podľa § 374 ods. 4 druhej vety OSP vyjadrila, že nemieni odvolaniu vyhovieť a preto predložila vec na rozhodnutie odvolaciemu súdu.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods.1 OSP) preskúmal napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa ako aj postup súdu, ktorý mu predchádzal, bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP a po preskúmaní napadnutého uznesenia dospel k záveru, že odvolanie oprávneného nie je dôvodné, preto v zmysle § 219 ods. 1 OSP napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil.

Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že oprávnený sa návrhom spísaným do zápisnice u súdneho exekútora dňa 25.01.2015 domáhal u súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého, PhD. vykonania exekúcie na vymoženie pohľadávky voči povinnej vo výške 400,- eur s príslušenstvom, trov rozhodcovského konania a trov exekúcie na základe exekučného titulu, ktorým je rozhodcovský

rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská a.s., so sídlom Karloveské rameno 8, Bratislava, sp.zn. SR 04073/14 zo dňa 09.09.2014.

Dňa 10.04.2015 doručil súdny exekútor Okresnému súdu Komárno žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie s prílohami.

Následne súd prvého stupňa vydal napadnuté uznesenie.

Podľa § 219 ods. 1 OSP, odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa 219 ods. 2 OSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav a z takto zisteného skutkového stavu urobil aj správny právny záver a svoje rozhodnutie aj dostatočne odôvodnil. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, a preto s poukazom na ust. § 219 ods. 2 OSP sa v odôvodnení tohto rozhodnutia obmedzil iba na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, bez toho, aby odvolací súd tieto dôvody opakovane.

Podľa § 243d ods. 2 Exekučného poriadku účinného od 01.01.2015, na exekučné konania začaté v súlade s odsekom 1 alebo vedené na podklade rozhodcovského rozhodnutia vydaného v rozhodcovskom konaní, ktorého predmetom je spor spĺňajúci podmienky podľa osobitného predpisu, a ktoré neboli ukončené k 1. januáru 2015, sa použijú predpisy účinné do 31. decembra 2014.

Podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c) a d). Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie; ak ide o exekučné konanie vykonávané na podklade rozhodnutia vykonateľného podľa § 26 zákona č. 231/1999 Z. z. o štátnej pomoci v znení neskorších predpisov, exekučný titul sa nepreskúma.

Podľa ods. 3 citového ustanovenia, súd pred vydaním poverenia na vykonanie exekúcie na podklade rozhodcovského rozhodnutia vydaného v spotrebiteľskom spore preskúma okrem súladu žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie a návrhu na vykonanie exekúcie so zákonom, či spotrebiteľská rozhodcovská zmluva spĺňa podmienky ustanovené právnymi predpismi, či bolo rozhodcovské rozhodnutie v spotrebiteľskom spore vydané rozhodcom, ktorý bol v čase spotrebiteľského rozhodcovského konania zapísaný v zozname rozhodcov oprávnených rozhodovať spotrebiteľské spory, a pred stálym rozhodcovským súdom, ktorý v čase spotrebiteľského rozhodcovského konania mal povolenie rozhodovať spotrebiteľské spory, rozhodcovské rozhodnutie spĺňa náležitosti podľa osobitného predpisu a či je vykonateľné. Ak súd dospeje k záveru, že nie je splnená ktorákoľvek z podmienok podľa prvej vety, žiadosť o udelenie poverenia zamietne.

Podľa § 45 ods. 1 zákona o rozhodcovskom konaní v znení účinnom do 31.12.2014, súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu podľa osobitných predpisov na návrh účastníka konania, proti ktorému bol nariadený výkon rozhodcovského rozsudku, konanie o výkon rozhodnutia alebo exekučné konanie zastaví

- a) z dôvodov uvedených v osobitnom predpise,
- b) ak rozhodcovský rozsudok má nedostatok uvedený v § 40 písm. a) a b) alebo
- c) ak rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom.

Podľa ods. 2 citovaného ustanovenia, súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu zastaví výkon rozhodcovského rozsudku alebo exekučné konanie aj bez návrhu, ak zistí v rozhodcovskom konaní nedostatky podľa odseku 1 písm. b) alebo c).

Podľa ods. 3 citovaného ustanovenia, proti rozhodnutiu súdu podľa odsekov 1 a 2 je prípustný opravný prostriedok.

Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia s ohľadom na dôvody uvádzané oprávneným v podanom odvolaní, odvolací súd uvádza, že zmluva o úvere uzatvorená medzi oprávneným a povinnou je spotrebiteľskou zmluvou, uzatvorená štandardným formulárovým systémom. V ust. § 52 ods.1 OZ je stanovené, že spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Z úverovej zmluvy a z výpisu oprávneného z obchodného registra je zrejmé, že veriteľ, v tomto spore oprávnený, je osoba, ktorá pri uzatváraní predmetnej zmluvy konala v rámci svojej podnikateľskej činnosti a dlžník, v tomto spore povinná, je osoba, ktorá pri uzatváraní zmluvy vystupovala v pozícii spotrebiteľa, a to i napriek tomu, že v predmetnej zmluve o úvere dlžník (povinná) prehlasuje, že finančné prostriedky sú poskytnuté na výkon podnikania. Odvolací súd dodáva, že uvedené nepostačuje na vyvodenie záveru, že daná zmluva nie je spotrebiteľská, keďže veriteľ musí preukázať opodstatnenosť poukazu úveru na výkon povolania a súvis poskytovaného úveru s podnikaním povinnej. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje aj na ust. § 54 ods. 2 OZ, podľa ktorého v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. Z uvedených dôvodov súd prvého stupňa správne posúdil povinnú ako spotrebiteľa, oprávneného ako dodávateľa, úverovú zmluvu ako spotrebiteľskú zmluvu a správne aplikoval ustanovenia zákona o spotrebiteľských úveroch.

V tejto súvislosti odvolací súd dodáva, že v danej právnej veci si rozhodcovský súd odvodil svoju právomoc na rozhodnutie sporu medzi účastníkmi na základe rozhodcovskej zmluvy uzatvorenej medzi oprávneným a povinnou. S poukazom na uznesenie NS SR sp. zn. 3Cdo 122/2011 možno prijať záver, že pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný riešiť otázku, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy.

Odvolací súd poukazuje aj na článok II. bod. 1 rozhodcovskej zmluvy v ktorom sa uvádza, že všetky spory, ktoré vzniknú z predmetnej zmluvy o úvere, vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, ako aj spory, ktoré vzniknú z dohody o vyplnení zmienok zabezpečujúcej uvedenú úverovú zmluvu a uplatnenia práv z takto vyplnenej zmenky, vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, budú riešené a) pred Stálym rozhodcovským súdom ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na Stálom rozhodcovskom súde, rozhodcovské konanie bude vedené podľa vnútorných predpisov Stáleho rozhodcovského súdu, a to jedným rozhodcom ustanoveným podľa vnútorných predpisov Stáleho rozhodcovského súdu alebo b) pred príslušným súdom Slovenskej republiky. Podľa článku II. bod. 2 rozhodcovskej zmluvy zmluvné strany sa tiež dohodli, že pokiaľ ktorákoľvek zo zmluvných strán podá žalobu o rozhodnutie akéhokoľvek sporu, ktorý vznikne z právnych vzťahov uvedených v bode 1 tohto článku vrátane sporu o platnosť, výklad alebo zrušenie zmluvy o úvere na všeobecnom súde, považuje sa táto skutočnosť za rozvázovaciú podmienku rozhodcovskej zmluvy. Ustanovenie tejto vety sa nepoužije v prípade, ak pred podaním žaloby na všeobecnom súde bola podaná žaloba na rozhodcovský súd vo veci, v ktorej je touto rozhodcovskou zmluvou v súlade s vnútornými predpismi Stáleho rozhodcovského súdu založená právomoc Stáleho rozhodcovského súdu.

Odvolací súd zhodne ako súd prvého stupňa dospel k záveru, že takto koncipovaná rozhodcovská zmluva, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán, a to v neprospech spotrebiteľa. Napriek tomu, že táto bola v danom prípade uzavretá na samostatnej listine a teda na prvý pohľad sa môže javiť ako individuálne dojednaná, podľa názoru odvolacieho súdu nielenže nebola dojednaná individuálne, ale bola uzavretá v čase zníženej bdelosti spotrebiteľa, ktorého motiváciou bolo uzavrieť úverovú zmluvu, čo mohlo mať za následok, že jeho vôľa uzavrieť súčasne aj rozhodcovskú zmluvu mohla byť podstatne ovplyvnená. Vzhľadom na podstatu úverového plnenia oprávneného (veriteľa - dodávateľa), je viac ako pravdepodobné, že subjektom, ktorý bude uplatňovať svoje nároky pred povolaným orgánom, bude práve oprávnený a povolaným orgánom pre možné efektívnejšie dovolanie sa svojho nároku bude rozhodcovský orgán podľa výberu určeného subjektu. Predmetná rozhodcovská zmluva v čl. II. bod 2 obsahuje neprijateľné dojednanie z dôvodu, že vylučuje právo zmluvnej strany podať žalobu na všeobecný súd potom, čo jedna zo zmluvných strán podá žalobu na Stály rozhodcovský súd. Odvolaciemu súdu je aj z jeho rozhodovacej činnosti známe, že práve dodávateľ - oprávnený je ten, ktorý si uplatňuje nároky z úverových zmlúv podaním žaloby na Stálom rozhodcovskom súde, v

dôsledku čoho fakticky odníma právo spotrebiteľovi - povinnej domáhať sa svojich práv zaručených článkom 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky na všeobecnom súde. Odvolací súd konštatuje, že z rozhodcovskej zmluvy jasne nevyplýva, v akom rozsahu a akou osobou bol spotrebiteľ poučený adekvátne o následkoch uzavretia tejto rozhodcovskej zmluvy, pričom obsah tejto rozhodcovskej zmluvy nemala povinná ako spotrebiteľ reálnu možnosť ovplyvniť. Z uvedených dôvodov odvolací súd zhodne ako súd prvého stupňa dospel k záveru, že dojednanie takejto zmluvy v spotrebiteľskom právnom vzťahu je neprijateľnou podmienkou, ktorá je v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatná, pretože spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.

V tejto súvislosti odvolací súd dodáva, že predmetný exekučný titul je v rozpore so zákonom, keďže celý postup od rozhodcovskej zmluvy až po rozhodcovský rozsudok je prejavom zneužitia práv dodávateľa, ktorý si vlastne takýmto postupom zaobstaral ekvivalent rozsudku súdu takmer na akékoľvek plnenie zo zmluvy. Odvolací súd výkon práv oprávneného - dodávateľa podľa predmetnej rozhodcovskej zmluvy považuje za nezlučiteľný s dobrými mravmi a právnou úpravou ochrany spotrebiteľa, v dôsledku čoho bolo dôvodné aplikovať ustanovenie § 45 ods. 1 a 2 zákona o rozhodcovskom konaní už v štádiu rozhodovania exekučného súdu o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, nakoľko súdny exekútor žiadal vykonať exekúciu na podklade exekučného titulu, ktorý vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti (neplatnú rozhodcovskú zmluvu) ani nemal byť vydaný, pričom rozhodcovský súd nemal ani právomoc rozhodovať spor účastníkov konania. Súd prvého stupňa preto správne zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie ako celok.

Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.